

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької мови

Дипломна робота магістра

з теми **«РОЗВИТОК ЛЕКСИКИ ІЗ СФЕРИ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У
СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ»**

Виконала: студентка 2 курсу групи Nimb1-M17
Спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
Коханко Юлія Вікторівна

Керівник:

Казимір В. О., кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької мови

Рецензент:

Петрова Т.М., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської мови

Кам'янець-Подільський – 2019 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	8
1.1. Питання класифікації німецьких соціолектів.....	8
1.2. Утворення і розвиток „інтелектуальних жаргонів” та частка у них лексики новітніх технологій.....	16
1.3. Процеси запозичення у сфері комп’ютерного соціолекту.....	23
Висновок до розділу	29
РОЗДІЛ 2. РОЛЬ ПРОЦЕСІВ ЗАПОЗИЧЕННЯ ПРИ ФОРМУВАННІ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ ЛЕКСИЧНОЇ СИСТЕМИ.....	31
2.1. Особливості процесу запозичення слів у сфері новітніх технологій..	31
2.2. Морфологічні, орфографічні та фонологічні фактори запозичення у німецькій мові	40
Висновок до розділу	48
РОЗДІЛ 3. СЛОВОТВІР ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ПОПОВНЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ ЛЕКСИКИ ЗІ СФЕРИ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	50
3.1. Способи словотворення у німецькій мові.....	50
3.2. Особливості способів словотворення в німецькій лексиці зі сфери новітніх технологій.....	67
3.3. Характеристика німецької мови інтернет-соціуму.....	76
Висновок до розділу	80
ВИСНОВКИ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	87

ВСТУП

Інноваційні мовні процеси на лексико-семантичному рівні є свідченням реакції на зміни в суспільному житті носіїв мови, викликані новими реаліями минулого та початку нинішнього століття. Соціальна диференціація мови – це закономірне й історично обумовлене явище, а сама поява соціолектів – результат професійно-групової, виробничої та вікової неоднорідності суспільства. „Розгляд мови за соціальними щаблями”, на думку Р. Гроссе, визначений необхідністю „відкрити для історії мови поряд з простором і часом третій вимір” [55, с. 29], яким і є соціальна диференціація мов. Відповідно надзвичайно актуальним стає питання дослідження жаргонів.

В останні три десятиліття відбувається збільшення інтелектуальних жаргонів, що представляють собою професійні говірки, якими користуються фахівці в галузі ядерної фізики, а також реклами, телебачення, кіноіндустрії, новітніх технологій. У 80-ті роки минулого століття, в умовах наростаючої комп’ютерної революції, особливу активність отримав комп’ютерний або комп’ютерно-інтернетний жаргон, що пов’язаний із лексикою новітніх технологій, – професійний говір (образно-виразний пласт експресивів), що вживається в повсякденному житті фахівцями, які працюють на комп’ютерній техніці. І, оскільки, „у зв’язку з швидким розширенням сфери використання комп’ютера та технічних засобів, що обслуговують цю галузь жаргон росте і розвивається, його елементи активно проникають в інші сфери мови, в першу чергу, в усне мовлення” [18, с. 96].

На початку 90-тих лінгвісти звернули увагу на „проблемні” аспекти мови. Зокрема, дослідженню жаргонної та субстандартної лексики присвячені праці Л.О. Ставицької [34]. Окремі аспекти функціонування сленгової лексики досліджують Ю.Л. Мосенкіс [24] та О.С. Фурса [40]. Варто виокремити аналіз функціонування сленгової лексики з позицій соціолінгвістики міста Т.М. Миколенко [22] та дисертаційну роботу С.А. Мартос [21]. Український

комп'ютерний сленг розглядається у дослідженні І.І. Щур [44]. Важливий внесок у розвиток соціолінгвістики зробила Л.О. Кудрявцева [17], у праці якої розглядається функціонування жаргонної та сленгової лексики російської мови в Україні. Сучасні студії, присвячені дослідженню функціонування позалітературних елементів мови, приділяють значну увагу розмежуванню різних субстандартних систем та їхньому співвідношенню. Виченням німецьких жаргонів та соціолектів займалися Ю. Бенекє [46, с. 4], П. Браун [48, с. 21], Н. Діттмар [51, с. 13]. Проте, незважаючи на досить значну кількість праць, сучасний стан дослідження проблеми розмежування ненормативних підсистем мови залишається досить актуальним.

Актуальність теми магістерської роботи зумовлена потребою здійснити системний аналіз комп'ютерного жаргону та зокрема лексики новітніх технологій німецької мови. Варто наголосити на необхідності ґрунтовного дослідження цієї проблеми, оскільки дані аспекти мало вивчені. Тому тема магістерської роботи є актуальною і важливою.

Зв'язок магістерської роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерська робота виконана на кафедрі німецької мови (факультет іноземної філології) Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, узгоджена з планами, тематикою та загальним профілем її наукових досліджень.

Мета і завдання дослідження. Мета магістерської роботи – виявити і проаналізувати закономірності виникнення та розвитку комп'ютерного жаргону у німецькій мові.

Мета дослідження передбачає вирішення таких **завдань**:

- розглянути поняття соціальної диференціації мови, інтелектуальних жаргонів;
- проаналізувати структурно-семантичні зміни у лексиці комп'ютерного жаргону та у лексиці новітніх технологій;
- дослідити вплив історичних та суспільно-політичних факторів на формування інтелектуальних жаргонів;

- розглянути місце запозичень з інших мов у формуванні комп'ютерного жаргону німецької мови та зокрема лексики новітніх технологій;

- дослідити способи словотворення у комп'ютерній лексиці.

Об'єктом дослідження магістерської роботи є комп'ютерний жаргон та лексика новітніх технологій у німецькій мові.

Предметом дослідження магістерської роботи є особливості виникнення, розвитку та функціонування німецького комп'ютерного жаргону та лексики новітніх технологій.

У магістерській роботі були використані наступні **методи дослідження**: метод аналізу, метод порівняння, метод синтезу, типологічний та порівняльно-історичний методи.

Наукова новизна магістерської роботи зумовлена тим, що у ній здійснена спроба проаналізувати специфіку німецького комп'ютерного жаргону та лексики новітніх технологій.

Теоретичне значення роботи полягає у відображенні лексичних особливостей функціонування та трансформації німецької лексики новітніх технологій. Предмет та проблематика дослідження розширюють коло аспектів вивчення соціальної диференціації мови, а також дають можливість розглянути словотвірні особливості інтелектуальних жаргонів.

Практичне значення магістерської роботи полягає в тому, що її результати можуть використовуватися при розробці курсів, спецкурсів, наукових та навчальних програм із германістики, історії мови та лінгвокраїнознавства, а також при дослідженні окремих аспектів функціонування німецької лексики новітніх технологій.

Апробація окремих положень магістерської роботи відбулася на III-ій Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених, аспірантів і студентів «Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті» (29-30.03.2018 р.), науковій конференції студентів і магістрантів (березень 2018 р., м. Кам'янець-Подільський), у міжнародній науковій інтернет-

конференції „Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи” (6.03.2018 р.).

Публікації. Основні положення магістерської роботи викладено у таких основних публікаціях:

Грибюк Ю.В. Особливості розвитку лексики новітніх технологій у німецькій мові / Ю.В. Грибюк // Збірник наукових праць студентів та магістрантів факультету іноземної філології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – Випуск 9. – С. 32-33;

Грибюк Ю.В. Тенденції розвитку лексики новітніх технологій у німецькій мові / Ю.В. Грибюк // Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації. Матеріали всеукраїнської наукової конференції. 4-5 грудня 2015 р., м. Дніпропетровськ. Частина II. – Дніпропетровськ: Роял Принт, 2015. – С. 182-183.

Структура магістерської роботи. Магістерська робота складається зі Вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел.

Вступ обґрунтовує актуальність, теоретичну та практичну цінність обраної теми, поставлену мету і завдання дослідження, зазначає методи та визначає предмет і об'єкт цієї роботи.

У першому розділі „Теоретичні аспекти соціальної диференціації німецької мови” розкривається поняття соціальної диференціації мови. Проаналізовано утворення та розвиток „інтелектуальних жаргонів”. Велику увагу було приділено комп'ютерному соціолекту.

Другий розділ „Роль процесів запозичення при формуванні сучасної німецької лексичної системи” містить інформацію щодо процесів запозичення у сфері німецької комп'ютерної лексики та лексики новітніх технологій. Розглянуто та проаналізовано морфологічні, орфографічні та фонологічні фактори запозичення у німецькій мові.

У третьому розділі „Словотвір як один із способів поповнення німецької лексики зі сфери новітніх технологій” розкрито особливості способів словотворення в німецькій лексиці новітніх технологій. Проаналізовано німецьку мову інтернет-соціуму.

Висновки підводять підсумок проведеного дослідження, його ефективність, аналізують розкриття поставлених завдань та мети дослідження.

У списку використаної літератури подаються джерела, на основі яких воно було здійснене.

ВИСНОВКИ

В останні десятиліття спостерігається зростаючий інтерес лінгвістики до різних аспектів фахової комунікації. Із збільшенням ролі науки і техніки та спеціалізації в рамках науково-технологічного прогресу розвивається диференціація в технічній термінології.

Мова індивідуума, його ідіолект, являє собою „нашарований” конгломерат слів, що включає в себе літературну та загальноживану лексику, професіоналізми, жаргонізми, просторіччя. Останнім часом залишається актуальним питання про демаркацію понять аргю, жаргон і сленг, дуже близьких за своєю семантикою.

Соціальні діалекти – це феномен, в якому важко виявити певні градації. Багато вчених, намагаючись визначити склад соціолектів, виділяють при цьому різні ознаки.

У деяких дослідженнях з соціолектики пропонується відмовитися від традиційних термінів „професійна мова”, „професіоналізми”, „жаргон”, „жаргонізми”, обмежившись двома, універсальними для всієї соціально-маркованийної лексики термінами: соціолект (мовна підсистема особливого роду, що використовується певним соціальним угрупованням як засіб комунікації в процесі спілкування) і соціолектизм (основна одиниця соціально-професійної диференціації словникового складу мови).

У сучасній лінгвістиці поруч використовуються такі терміни, як „жаргон”, „арго” та „сленг”.

Більшість дослідників вказують на повну взаємовідповідність термінів „сленг” і „жаргон”, відсутність негативної конотації терміна „жаргон”.

Починаючи з 60-их років минулого століття, в умовах зростання досліджень у галузі комп’ютерних досліджень, особливої активності набув комп’ютерний (комп’ютерно-інтернетний) жаргон або жаргон новітніх технологій – професійний говір, що вживається в повсякденному житті фахівцями, які працюють з комп’ютерною технікою.

Жаргонізми – це просторічні слова професійного мовлення, розмовні, стилістично знижені дублети термінів та професіоналізмів. За своїм походженням професійні жаргонізми виникають або внаслідок переосмислення загальноновживаних слів, або новостворення.

Відмінною рисою загальноновживаної лексики новітніх технологій є метафоричність. Особливістю цієї лексики є значне число англіцизмів, скорочень і метафоричних позначень у її складі. При цьому запозичені комп'ютерні позначення активно інтегруються в систему німецької мови (приєднання артикля чоловічого, жіночого або середнього роду, включення в систему відмінювання й словотворчу систему).

Шляхи і способи утворення сленгу новітніх технологій досить різноманітні, але усі вони зводяться до того, щоб пристосувати англійське слово до іншомовної дійсності і зробити його придатним для постійного використання. До основних методів утворення сленгу, що охоплюють більшість нині існуючої сленгової лексики належать: 1) калька (повне запозичення), 2) напівкалька (запозичення основи), 3) фонетична мімікрія, 4) переклад: з використанням стандартної лексики в особливому значенні; з використанням сленгу інших професійних груп.

Географічне розташування Німеччини у центрі Європи сприяє постійному проникненню у німецьку мову іншомовних слів та виразів, адже суспільно-політичні, господарсько-економічні та культурні відносини з сусідніми країнами сприяють збагаченню національної мови. Головна причина появи запозичень – виникнення нових понять, які з'являються в інших мовах і культурах, і відсутність аналогічної назви німецькою мовою. Завдяки цьому процесу лексичний запас мови збагачується новими словами і термінами, проходить подальша диференціація уже існуючих понять. Більшість вчених вважають запозичення природною складовою процесу розвитку мови.

Запозичення – це елемент чужої мови, перенесений з однієї мови в іншу в результаті мовних контактів, а також сам процес переходу з однієї мови в іншу.

В останні десятиріччя помітний великий вплив англійської мови, яка все активніше проникає у всі галузі лексики сучасної німецької мови. Англіцизм – це запозичене з англійської мови у будь-яку іншу мову або сформоване в ній за англійським зразком мовне лексичне або синтаксичне утворення, яке в цій мові сприймається як „чуже” для її лексико-семантичної системи.

Для сучасної німецької новий час знаменується появою все більшої кількості запозиченої лексики, яка в основному приходить у мову з англійської. В економічній та технічній сфері останнім часом практично зовсім не відбувається формування власної нової термінології, практично всі запозичення сходять до англомовних джерел.

Власне запозичення – це запозичення з іноземної мови, яке уподібнюється запозичуваній мові за одною із ознак: фонологічною, морфологічною, орфографічно. Цей процес може здійснюватись також на двох чи всіх трьох названих рівнях водночас.

Словотвір – розділ мовознавства, що вивчає всі аспекти творення, функціонування, будови та класифікації похідних і складних слів. Словотвір німецької мови – це розділ німецького мовознавства, що вивчає структуру слів і закони їх утворення, спираючись на модельний апарат.

Засобами словотворення вважаються такі поняття, як корінь слова, основа слова, різні префікси і суфікси й історично сформовані зміни звуку в корені слова.

Для німецької мови характерним є активне використання словоскладання, при цьому англійське слово може утворювати складне слово в сукупності з іншим англіцизмом, з власне німецьким словом і навіть з аббревіатурою.

Лексика новітніх технологій у німецькій мові в більшості своїй представлена запозиченнями з англійської мови, так як комп'ютерні технології та комп'ютерне програмування бере початок свого розвитку в США, і тільки деяка частина цих слів має німецькі відповідники.

При утворенні лексики новітніх технологій використовуються наступні способи: словоскладання – 51% (в тому числі: повноскладне – 37%;

неповноскладне – 14%); суфіксація – 13%; префіксація – 10%; утворення складноскорочених слів – 22%; зрощення – 4%; утворення іменника від дієслівної основи – 2%; конверсія – 1,4%; усічення слова – 0,4%.

У комп'ютерній лексиці широко представлені слова, утворені шляхом комбінації запозичених і німецьких морфем, тому необхідно їх виділити в окрему групу. Їх кількість становить 15%.

Будь-яка мова постійно розвивається і вдосконалюється, що нерозривно пов'язане з прогресом людського суспільства. Розвиток інноваційних технологій, взаємна інтеграція культури, економіки і технічних досягнень різних народів знаходять своє відображення практично у всіх сучасних мовах і, в тому числі, і в німецькій мові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов / О.С. Ахманова. – М.: Советская энциклопедия, 1969. – 608 с.
2. Бондалетов В.Д. Социальная лингвистика / В.Д. Бондалетов. – М.: Просвещение, 1987. – 160 с.
3. Будагов Р.А. Введения в науку про мову / Р.А. Будагов. – М.: Просвещение, 1965. – 492 с.
4. Вахитов С.В. Словарь уфимского сленга / С.В. Вахитов. – Уфа: Вагант, 2004. – 236 с.
5. Виноградов В.В. Словообразование в его отношении к грамматике и лексикологии [1952] / В.В. Виноградов // Избр. труды: Исследования по русской грамматике. – М.: Просвещение, 1975. – С. 69.
6. Волошин Ю.К. Американський сленг в розмовній мові / Ю.К. Волошин // Лінгвістичні одиниці різних рівнів та їх функціональні характеристики. – Краснодар, 1982. – С. 13-17.
7. Гальперін І.Р. Про термін „сленг” / І.Р. Гальперін // Питання мовознавства. – 1956. – № 6. – С. 107-114.
8. Герд А.С. О лингвистическом подходе к понятию „жаргон” / А.С. Герд // Слово в словаре и дискурсе. Сборник научных статей. – М.: Элпис, 2006. – С. 201-207.
9. Грачев М.А. К проблеме изучения современного молодежного жаргона / М.А. Грачев // Язык в современных общественных структурах (социальные варианты языка): Материалы междунар. науч. конф., 21-22 апреля 2005 г. – Н. Новгород: Н.Новгород, 2005. – С. 13-16.
10. Григорович Л.А. Жаргонная единица как предмет лексикографического описания в двуязычных словарях субстандартной лексики (лексико-семантический аспект) / Л.А. Григорович // Проблемы фразеологической и лексической семантики: Материалы Междунар. научн. конф. (Кострома, 18-20 марта 2004 г.). – М.: ООО „ИТИ ТЕХНОЛОГИИ”, 2004. – С. 184-188.

11. Джава Н.А. Вплив англійських запозичень на словниковий склад німецької мови / Н. А. Джава // Держава та регіони. Сер.: Гуманітарні науки. – 2012. – № 4. – С. 31-35.

12. Елистратов В.С. Словарь московского аргю. Материалы 1980-1994 гг. Около 8 000 слов, 3 000 идиоматических выражений / В.С. Елистратов. – М.: Русские словари, 1994. – 700 с.

13. Ермакова О.П. Слова, с которыми мы все встречались: Толковый словарь русского общего жаргона: Ок. 450 слов / О.П. Ермакова, Е.А. Земская, Р.И. Розина. – М.: Азбуковник, 1999. – 320 с.

14. Ильина В.В. Поговорим о реале / В.В. Ильина // Слово в словаре и дискурсе: сб. науч. ст. к 50-летию Харри Вальтера. – М.: Элпис, 2006. – С. 250-255.

15. Кудрявцев А.Ю. Англо-русский словарь сленга и ненормативной лексики / А.Ю. Кудрявцев, Г.Д. Куропаткин. – М.: „АСТ Торсинг”, 2004. – 384 с.

16. Кудрявцева Л.А. Общий сленг в русском языке и критерии его выделения / Л.А. Кудрявцева, В.А. Гордиенко // Слово в словаре и дискурсе. – М.: Элпис, 2006. – С. 278-285.

17. Кудрявцева Л.О. Сучасні аспекти дослідження мас-медійного дискурсу: експресія – вплив – маніпуляція / Л.О. Кудрявцева // Мовознавство. – 2005. – №1. – С. 58-66.

18. Лейчик В.М. Компьютерно-интернетский жаргон на современном этапе / В.М. Лейчик, В.Ю. Павлов // Социальные варианты языка: Матер. межд. науч. конф. – Нижний Новгород, 2002. – С. 93-96.

19. Лихачов Д.С. Арготичні слова професійного мовлення / Д.С. Лихачов // Розвиток граматики і лексики сучасної російської мови. – М.: Наука, 1964. – С. 311-359.

20. Маковский М.М. Современный английский сленг / М.М. Маковский. – М.: Из-во ЛКИ, 2007. – 168 с.

21. Мартос С.А. Молодіжний сленг у мовленнєвій структурі м. Херсона: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 „Українська мова” / С.А. Мартос. – Луганськ, 2006. – 20 с.

22. Миколенко Т.М. Український міський сленг (на матеріалі усного мовлення тернопільців): автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 „Українська мова” / Т.М. Миколенко. – К., 2006. – 24 с.

23. Мокиенко В.М. Большой словарь русского жаргона / В.М. Мокиенко, Т.Г. Никитина. – СПб.: „Норинт”, 2000. – 720 с.

24. Мосенкіс Ю. Український молодіжний сленг. Стан і перспективи досліджень / Ю. Мосенкіс // Дивослово. – 2007. – № 12. – С. 32-35.

25. Ольшанский И.Г. Лексикология: Современный немецкий язык. Lexikologie: Die deutsche Gegenwartssprache: Учебник для студ. лингв. фак. высш. учеб. заведений / И.Г.Ольшанский, А.Е. Гусева. – М.: Издательский центр „Академия”, 2005. – 416 с.

26. Ондрус П. К вопросу о характеристике и классификации социальных диалектов / П. Ондрус // Вопросы языкознания. – М.: Наука, 1975. – №5. – С. 87-94.

27. Розен Е.В. Как появляются новые слова: история и современность / Е.В. Розен. – М.: Изд-во МАРТ, 2000. – 156 с.

28. Самарин Д.А. Г. Шухардт и Л.В. Щерба (сравнительный анализ концепций языка) / Д.А. Самарин // Вестник Иркутского государственного лингвистического университета. – Иркутск, 2008. – № 4. – С. 83-87.

29. Саляев В.А. Два источника и две составные части русского сленга / В.А. Саляев // Социальные варианты языка: материалы Междунар. науч. конф. – Н. Новгород: Изд-во НГЛУ им. Н.Л. Добролюбова, 2002. – С. 105-108.

30. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / С.В. Семчинський. – К.: „АТ ОКО”, 1996. – 392 с.

31. Сидоров О.В. Прагматический статус заимствований в современном немецком языке / О.В. Сидоров // Взаємодія одиниць різних рівнів германських, романських і слов'янських мов. – К.: КДПІМ, 1991. – С. 10-14.

32. Скворцов Л.И. Русская речь: Профессиональные языки, жаргоны и культура речи / Л.И. Скворцов // Русская речь. – 1972. – № 1. – С. 48-59.

33. Слаба О.В. Англоамериканізм в лексико-семантичній системі сучасної німецької мови (на матеріалі галузевої лексики економіки): автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 „Германські мови” / О.В. Слаба. – К.: 2003. – 19 с.

34. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціяція української мови / Л. Ставицька. – Київ: Критика, 2005. – 462 с.

35. Ставицька Л.О. Жаргонна лексика у рекламному дискурсі / Л.О. Ставицька // Слово в словаре и дискурсе: Сборник научных статей к 50-летию Харри Вальтера. – М.: ООО „Издательство „Элпис”, 2006. – 836 с.

36. Степанова М.Д. Словообразование современного немецкого языка / М.Д. Степанова. – М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1984. – 375 с.

37. Стойков С. Соціальні діалекти / С. Стойков // Питання мовознавства. – 1957. – № 1. – С. 78-84.

38. Судзиловський Г.А. Сленг – что это такое? Английская просторечная военная лексика: Англо-русский словарь военного сленга / Г.А. Судзиловський. – М.: Воениздат, 1973. – 182 с.

39. Суперанская А.В. Общая терминология: Вопросы теории / А.В. Суперанская, Н.В. Подольская, Н.В. Васильева. – М.: Книжный дом „ЛИБРОКОМ”, 2012. – 248 с.

40. Фурса О.С. Роль комп'ютерної техніки при формуванні усного мовлення в іноземній мові / О.С. Фурса // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: проблеми і перспективи: Матеріали V Всеукр. наук.-практ. конферен. – К.: Критика, 2004. – С. 41-43.

41. Чемоданов Н.С. Проблеми соціальної лінгвістики в сучасному мовознавстві / Н.С. Чемоданов // Нове в лінгвістиці, VII. Соціолінгвістика. – М.: Прогрес, 1975. – С. 15-18.

42. Чубарова А.В. Компьютерный сленг / А.В. Чубарова // Социальные варианты языка: материалы международной научной конференции. – Н. Новгород: Издательство НГЛУ, 2002. – С. 126-127.

43. Шанський М.М. Лексикологія сучасного російського мови / М.М. Шанський. – М.: Наука, 1972. – 335 с.

44. Щур І. І. Особливості комп'ютерного жаргону / І.І. Щур // Рідна школа. – 2001. – № 3. – С. 10.

45. Auch Unternehmenschef führen Online-Tagebuch // Welt. – 25. März, 2006.

46. Beneke J. Die Stadtsprache Berlins im Denken und Handeln Jugendlicher / J. Beneke. – Berlin: Aufbau-Verlag, 1989. – 170 S.

47. Bohmann S. Englische Elemente im Gegenwartsdeutsch der Werbebranche / S. Bohmann. – Marburg: Tectum Verlag, 1996. – 313 S.

48. Braun P. Tendenzen in der deutschen Gegenwartssprache / P. Braun. – Stuttgart: Verlag W. Kohlhammer, 1987. – 325 S.

49. Chip ohne Charme // Süddeutsche Zeitung. – 06.03.2006, 13:36 Uhr.

50. Die Elektroindustrie fürchtet um ihre Erfindungen // Frankfurter Allgemeine Zeitung, 12.05.2005. – Nr. 109. – S. 20.

51. Dittmar N. Grundlagen der Soziolinguistik / N. Dittmar. – Tübingen: Greifenverlag, 1997. – 280 S.

52. Duden K. Schülerduden. Grammatik. Das unentbehrliche Arbeitsmittel für den Sprachunterricht. Die Grundstrukturen der deutschen Sprache in der verständlicher Darstellung mit zahlreichen Übungen zu allen Bereichen der Grammatik / K. Duden. – Zürich: Dudenverlag, 1998. – 522 S.

53. Frankfurter Allgemeine Zeitung. – 18.05.2005, Nr. 113. – S. 22.

54. Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung FASZ. – 19.02.2006, Nr. 7. – S. 56.

55. Grosse R. Thesen zur marxistischen Soziolinguistik / R. Grosse, A. Neubert // Linguistische Arbeitsberichte. – Leipzig, 1970. – 205 S.

56. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache. Eine Einführung / L. Hoffmann. – Berlin: Akademie-Verlag, 1984. – 53 S.
57. HP hat Drucker und Computer nie zusammengelegt // Frankfurter Allgemeine Zeitung. – 22.06.2005, Nr. 142. – S. 18.
58. Jakob K. Maschine, mentales Modell, Metapher. Studien zur Semantik und Geschichte der Techniksprache / K. Jakob. – Tübingen: Niemeyer, 1991. – 362 S.
59. Janich N. Werbesprache. Ein Arbeitsbuch / N. Janich. – Tübingen: Günter Narr Verlag, 2001. – 323 S.
60. Jung W. Grammatik der deutschen Sprache / W. Jung. – Leipzig, 1966. – 462 S.
61. Kleines Wörterbuch sprachwissenschaftlicher Termini / Herausgeber R. Conrad, B. Bartschat. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1976. – 306 S.
62. Kristof S. Mladeznicky slang / S. Kristof // Juhasz Gyula tanarkepzo foiskola. – Szeged, 1975. – P. 165-182.
63. Lewandowski Th. Linguistisches Wörterbuch. Band 2 / Th. Lewandowski. – Heidelberg: Quelle & Mayer, 1994. – 554 S.
64. Riesel E. Deutsche Stilistik / E. Riesel, E. Schendels. – Moskau: Verlag Hochschule, 1975. – 314 S.
65. Schulze H. Das Rororo Computer Lexikon – Schwierige Begriffe einfach / H. Schulze. – Rohwolt: Reinbek bei Hamburg, 1988. – 180 S.
66. So kommt das Tagebuch flink ins Netz // Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung. – 13.11.2005, Nr. 45. – S. 62.
67. Spetter W. Kulturbezogene Bedeutung der Phraseologismen mit Personennamen / W. Spetter. – Moskau: DAAD, 1995. – 189 S.
68. Stedje A. Deutsche Sprache gestern und heute: Einführung in Sprachgeschichte und Sprachkunde / A. Stedje. – München: Wilhelm Fink Verlag, 1999. – 223 S.
69. Telija V. Die Phraseologie / V. Telija. – BerlinTotal digital // Süddeutsche Zeitung. – 28.09.2005, 15:53 Uhr.

70. Ulrich W. Wörterbuch Linguistische Grundbegriffe / W. Ulrich. – Kiel, Wien: Hirt, 1972. – 141 S.

71. Wahrig-Burfeind R. Wahrig Fremdwörterlexikon / R. Wahrig-Burfeind. – Gütersloh: Bertelsmann Lexikon Verlag, 2001. – 455 S.

72. Weisgerber L. Von der Kräfte der deutschen Sprache. Grundzüge der inhaltsbezogenen Grammatik / L. Weisgerber. – Düsseldorf: Schwann, 1971. – 431 S.

73. Wichter S. Zur Computerwortschatz-Ausbreitung in die Gemeinsprache. Elemente der vertikalen Sprachgeschichte einer Sache / S. Wichter. – Frankfurt a. M.: Peter Lang, 1991. – 38 S.

74. Wiese I. Probleme der Darstellung sprachgeschichtlicher Entwicklungstendenzen in niederdeutschen Wörterbüchern, dargestellt am Beispiel des Brandenburg Berlinischen Wörterbuchs / I. Wiese // LS/ZISW/A. – Nr. 75/ II. – 1981. – 128 S.

75. Wikipedia – Definitio [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.wikipedia.org.

76. Wolski W. Metzler Lexikon Sprache / W. Wolski. – Stuttgart, Weimar: J.B. Metzler Verlag, 1993. – 711 S.

77. Zimmer D. Deutsch und anders. Die Sprache im Modernisierungsfieber / D. Zimmer. – Rohwolt: Reinbek bei Hamburg, 1997. – 493 S.

78. Zimmer D. Sprache in Zeiten ihrer Unverbesserlichkeit / D. Zimmer. – Hamburg: Hoffmann und Campe, 2005. – 367 S.